

Analyzing higher education accreditation results with an emphasis on internationalization of higher education

Azar Abasi¹, Maghsoud Farasatkah² and Mojtaba Moazzami³

Received: Feb.3.2021

Accepted: Sep.29.2021

Abstract

Internationalization is an important phenomenon in 21st century higher education. Numerous researches in this field have carried out in different countries as well as in Iran. One of the significant aspects of internationalization is the quality of higher education. Essentially, entering the world community and internationalizing higher education is not possible without considering its quality and components. Since the accreditation is one of the most widely known higher education quality assurance methods. In the present study, an attempt was made to examine the types of current efforts in this field by examining the experiences of leading countries in accreditation such as the United States, the United Kingdom and other successful countries in this field like Malaysia. In this study, using a descriptive approach and a method of collocational analysis, the question was answered whether the efforts of selected countries in accrediting higher education have been in the direction of its internationalization? The results showed that there is a relationship between the components of accreditation and internationalization. Countries that pay more attention to accreditation and evaluation and have achieved international quality standards, especially members in international quality assurance networks such as INQAAHE, APQN, etc., have been more successful in acquiring internationalization components.

Keywords: Quality of higher education, Accreditation, Internationalization of higher education.

1. Ph.D. Student in Educational Administration, Tehran North Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2. Professor, Institute for Research and Planning in Higher Education, Tehran, Iran.
Corresponding author: ✉ m_farasatkah@irphe.ir

3. Assistant Professor, Department of Higher Education Administration, Faculty of Management, Tehran North Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Introduction

Internationalization has been one of the most powerful and pervasive forces in higher education over the last two decades worldwide. At the beginning of the 21st century, internationalization orientations, specifications, and programs offered by a college or university were considered merely as attractive components of an educational institution's profile. However, today internationalization is the main concern in higher education investments, as educational institutions view internationalization as a potential source of revenue (Rumbley *et al.*, 2012). In fact, with the expansion of globalization, higher education has become involved in the internationalization of "global connections and competitions of students, professors, and administrators" (Larsen and Al-Haque, 2016).

Knight (2004) defines internationalization as integration of international, intercultural, and global dimensions into desired goals, tasks, or proper delivery of higher education. Meanwhile, internationalization is not a new concept; it is often used to discuss international dimensions of higher education (Knight, 2004).

In this regard, Qiang mentioned four rationales for the importance of internationalization in universities including political rationale (internationalization leads to security and peace), academic rationale (internationalization helps intuitions raise their educational and scientific standards), social and cultural rationale (internationalization requires mutual respect for cultures and languages), and economic rationale (internationalization contributes to the development of human resources and generation of income through attraction of international students) (Sharifi, Karimi, and Saeidian, 2016).

Since universities are the best settings for accelerating the process of internationalization, many higher education institutions are taking steps to prepare students to better understand the interdependent nature of the world (Breton and Lambert, 2003). According to the literature review, there are several factors which shape the concept of internationalization and also scholars offered wide spread of definition for the concept of quality in higher education. It is noteworthy to mention that "suitability for a specific purpose" is the simplest definition (Bazargan, 2003).

In academic terms, quality is the overall characteristics of graduates, their published papers, and specialized services of university members that in total demonstrate capabilities of the system in meeting the expressed demands (Mohammadi *et al.*, 2005).

The quality of higher education, as a component of internationalization, has been a highly controversial issue over the last decade. Numerous studies have been carried out to examine quality assessment methods. Moreover, given the

fact that comprehensive development of countries is among major missions of universities, continuous evaluation of accreditation models is necessary for internationalization of universities. Several scholars have investigated the relationship between internationalization and quality of higher education. The present study aimed to design an integrated higher education accreditation system based on the standards of international quality assurance networks (e.g. INQAAHE, APQN, *etc.*) and with an emphasis on promotion of the national identity and international prestige of Iran's higher education system. In other words, the study attempted to identify along with fill the gap between accreditation of higher education in Iran (current status) and in the aforementioned successful countries (desirable status).

The authors also suggested higher education policy makers to consider accreditation as an effective variable in internationalization of higher education and to include international standards along with local and national standards in their accreditation models.

Research method

This study used co-word analysis to describe, examine, and connect the studied concepts. In this method, the similarities of and differences between certain concepts are identified in order to relate the concepts to each other and interpret those relationships.

Findings

The findings revealed a significant relationship among indicators of internationalization and those of accreditation of higher education. An institution's accreditation background, guarantees its transparency and accountability to higher education stakeholders, influences the arrival of new international students. In addition, level of competitiveness of an academic setting and reputation of a university can affect the recruitment of internationally recognized professors. This finding is in line with the results of the study of Ozoglu *et al.* (2015). Moreover, a university's academic reputation and prestige is related to its academic mobility and market share. This is also consistent with the findings of Nia (2015) and Al-Fatal (2017). Moreover, government spending on higher education was significantly associated with variables of reinforcement of educational infrastructure and facilities and attraction of international students. Ultimately, credible research verifies the relationships of the variable of quality of professors with the number of indexed articles and the percentage of international collaborations.

Discussion and conclusion

Quality is among the most important factors influencing higher education, as many researchers have studied the concept of quality and its effects on higher education system. Quality is assessed and evaluated through various means and methods. In this regard, accreditation is regarded by experts as one of the most well-known quality evaluation mechanisms. Accordingly, Hatami et al. (2011), Bazargan (2009), Abbaspour et al. (2015), Yadegarzadeh and Parand (2006), and Niaz Azari (2013) have highlighted the gravity of accreditation, especially in the higher education system. The results indicated that universities should achieve relevant international quality standards in order to enter the international scientific community. Realization of scientific socialization would be impossible, if the issue of quality in higher education is overlooked. Therefore, a culture of quality must be institutionalized in Iranian higher education institutions and universities. This result is consistent with the findings of Abbaspour et al. (2015), Mojt bazadeh *et al.* (2018), and Mehravar and Molaei (2018). Furthermore, institutionalization of a comprehensive quality assurance system necessitates the establishment of national quality assurance institutions which is consistent with the findings of Bazargan (2009). Finally, membership in international quality assurance institutions facilitates the process of internationalization of higher education.

علمی-پژوهشی

بررسی نتایج اعتبارسنجی آموزش عالی با تأکید بر بین‌المللی‌سازی آن^۴

آذر عباسی^۵، مقصود فراستخواه^۶ و مجتبی معظمی^۷

چکیده

بین‌المللی‌سازی از پدیده‌های مهم در آموزش عالی قرن ۲۱ است. پژوهش‌های بی‌شماری در این حوزه در کشورهای مختلف و همچنین کشورمان صورت گرفته است. یکی از جنبه‌های قابل توجه در بین‌المللی‌سازی، کیفیت آموزش عالی است. اساساً ورود به جامعه جهانی و بین‌المللی‌سازی آموزش عالی، بدون توجه به کیفیت و مؤلفه‌های آن امکان‌پذیر نیست. از آنجا که اعتبارسنجی شناخته شده‌ترین فرایند اطمینان از کیفیت آموزش عالی است، در مطالعه حاضر کوشش شد تا با بررسی تجارب کشورهای پیشرو در اعتبارسنجی نظیر آمریکا، انگلستان و سایر کشورهای موفق در این زمینه مانند مالزی، انواع تلاش‌های جاری در این زمینه بررسی شود. در این پژوهش با استفاده از رویکرد توصیفی و روش تحلیل همابندی به این سؤال پاسخ داده شد که آیا کوشش‌های کشورهای منتخب در اعتبارسنجی آموزش عالی در جهت بین‌المللی‌سازی آن بوده است؟ نتایج نشان داد که بین مؤلفه‌های اعتبارسنجی و بین‌المللی‌سازی رابطه وجود دارد. کشورهایی که به اعتبارسنجی و ارزیابی اهمیت بیشتری می‌دهند و استانداردهای بین‌المللی کیفیت را به‌دست آورده‌اند، به‌ویژه آنها که در شبکه‌های بین‌المللی تضمین کیفیت نظیر INQAAHE، APQN و ... عضویت دارند، در کسب مؤلفه‌های بین‌المللی‌سازی نیز موفق‌تر عمل کرده‌اند.

کلید واژگان: کیفیت آموزش عالی، اعتبارسنجی، بین‌المللی‌سازی آموزش عالی.

۴. این مقاله برگرفته از رساله دکتری با عنوان ارائه الگوی اعتبارسنجی آموزش عالی در جهت بین‌المللی‌سازی است.

۵. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران: abasi_az@hotmail.com

۶. استاد مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، تهران، ایران.

* نویسنده مسئول: m_farasatkah@irphe.ir

۷. استادیار گروه مدیریت آموزش عالی، دانشکده مدیریت، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران:

m_moazzamiii@yahoo.com

مقدمه و بیان مسئله

بین‌المللی‌سازی^۸ از قدرتمندترین و فراگیرترین نیروها در آموزش عالی طی دو دهه اخیر در سراسر جهان بوده است. در حالی که در ابتدای قرن ۲۱ گرایش‌های بین‌المللی‌سازی، مشخصات و ارائه برنامه برای آن در یک کالج یا دانشگاه فقط به‌عنوان مؤلفه‌ای جذاب و چشمگیر از پروفایل یک مؤسسه آموزشی تلقی می‌شد، امروزه، بین‌المللی‌سازی مسئله اصلی در ملاحظات سرمایه‌گذاری در آموزش عالی به‌شمار می‌رود. اکنون مؤسسات آموزشی بین‌المللی‌سازی را منبع بالقوه درآمدزایی می‌دانند (Rumbley, Altbach & Reisberg, 2012). نایت (Knight, 2004:15) بین‌المللی‌سازی را تجمع ابعاد بین‌المللی، بین فرهنگی و جهانی به اهداف، وظایف یا ارائه تحصیلات عالی تعریف کرده است. بین‌المللی‌سازی مفهوم تازه‌ای نیست و اغلب برای طرح ابعاد بین‌المللی آموزش عالی مطرح شده است. مرور پژوهش‌های انجام شده در حوزه بین‌المللی‌سازی نشان می‌دهد که پژوهش‌های گوناگونی در این خصوص صورت گرفته و موضوعاتی مانند عوامل، مؤلفه‌ها، موانع، الگوهای مناسب و ... بررسی شده‌اند. یافته‌های پژوهش محسنی (Mohseni, 2017) نشان داد که یازده مورد پژوهش در زمینه بین‌المللی‌سازی آموزش عالی در ایران انجام شده است. از آنجایی که دانشگاه‌ها مناسب‌ترین مکان برای اجرای فرایند بین‌المللی‌سازی هستند، بسیاری از مؤسسات آموزش عالی به‌طور فزاینده اقداماتی را برای آماده‌سازی دانشجویان به‌منظور درک ماهیت متقابل جهان انجام می‌دهند (Breton, 2003).

در ادبیات مربوط به بین‌المللی‌سازی عوامل متعددی برای این مفهوم آورده شده است که می‌توان به ارتقای کیفیت و بهبود استانداردهای آکادمیک اشاره کرد. هرچند از مفهوم کیفیت در آموزش عالی تعریف‌های گوناگونی عرضه شده، اما ساده‌ترین تعریف در کیفیت آموزش عالی "مناسب بودن برای هدف ویژه" است (Bazargan, 2003). در بیان دانشگاهی، کیفیت عبارت از مجموعه ویژگی‌های دانش‌آموختگان، آثار علمی منتشر شده و خدمات تخصصی اعضای دانشگاه است که توانایی‌های نظام را در تحقق خواسته‌های بیان شده نمایان کند (Mirza Mohammadi, Fathabadi, Yadegarzadeh, 2005). کیفیت آموزش عالی به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر بر بین‌المللی‌سازی از موضوعات بحث برانگیز و مهم در دهه اخیر بوده و پژوهش‌های بسیاری به‌منظور ارزیابی آن صورت گرفته است. بنابراین، تضمین کیفیت در آموزش عالی و توانمندسازی یادگیرندگان برای تصمیم‌گیری از چالش‌های اساسی فراروی آموزش عالی در این دنیای جهانی‌شده است. تضمین کیفیت آموزشی با فرایند اعتبارسنجی محقق می‌شود. طبق تعریف شورای اعتباربخشی آموزش عالی ایالات متحده^۹، اعتبارسنجی فرایندی مبتنی بر خودارزیابی و ارزیابی توسط هم‌تایان است که به‌منظور تضمین کیفیت دانشگاه یا دوره آموزشی آن صورت می‌گیرد تا میزان دستیابی به استانداردهای تدوین شده و اهداف دانشگاه سنجیده شود. با توجه به آنکه در پژوهش‌های متعددی رابطه میان بین‌المللی‌سازی آموزش عالی و کیفیت آموزش عالی

8. Internationalization

9. Council for Higher Education Accreditation

تأیید شده است، مسئله این پژوهش نیاز به ایجاد نظام یکپارچه اعتبارسنجی آموزش عالی با استانداردهای علمی پژوهشی معتبر و بین‌المللی نظیر INQAAHE^{۱۰} و APQN^{۱۱} در کنار ارتقای هویت ملی کشور و منزلت و وجهه بین‌المللی آموزش عالی ایران بود؛ به بیان دیگر، فاصله میان اعتبارسنجی آموزش عالی در سطح ملی (وضعیت موجود) و سطح بین‌المللی مطلوب و تجربه شده جهانی (وضعیت مطلوب) مسئله این پژوهش بود. با استفاده از رویکرد توصیفی و روش تحلیل همابندی تلاش شد تا به این سؤال پاسخ داده شود که آیا کوشش‌های کشورهای منتخب در اعتبارسنجی آموزش عالی در جهت بین‌المللی‌سازی آن بوده است؟ نتایج نشان داد که بین مؤلفه‌های اعتبارسنجی و بین‌المللی‌سازی رابطه وجود دارد و کشورهایی که به اعتبارسنجی و ارزیابی اهمیت بیشتری می‌دهند و استانداردهای بین‌المللی کیفیت را به‌دست آورده‌اند، به‌ویژه آنهایی که در شبکه‌های بین‌المللی تضمین کیفیت نظیر INQAAHE، APQN و ... عضویت دارند، در کسب مؤلفه‌های بین‌المللی‌سازی نیز موفق‌تر عمل کرده‌اند.

با توجه به مطالب ذکر شده، در مطالعه حاضر ضمن تعریف کیفیت، اعتبارسنجی و بین‌المللی‌سازی آموزش عالی و مؤلفه‌های آنها و همچنین اهمیت موضوعات اشاره شده در آموزش عالی، تجارب اعتبارسنجی در کشورهای منتخب و رابطه میان مؤلفه‌های اعتبارسنجی و بین‌المللی‌سازی آموزش عالی به کمک روش تحلیل همابندی بررسی و اثبات و سپس در جمع‌بندی نهایی راهکارهایی برای بهبود فرایند اعتبارسنجی در ایران پیشنهاد شد. این پژوهش به سیاستگذاران آموزش عالی کمک می‌کند تا اعتبارسنجی را به‌عنوان متغیری اثرگذار در فرایند بین‌المللی‌سازی آموزش عالی لحاظ کنند و در تدوین ارزیابی آموزش عالی فقط به استانداردهای بومی و ملی اکتفا نکنند، بلکه شاخص‌های بین‌المللی را نیز مد نظر قرار دهند.

چارچوب نظری

اعتبارسنجی یکی از با سابقه‌ترین و در عین حال بحث برانگیزترین الگوهای ارزشیابی کیفیت در آموزش عالی است. از نظر مفهومی اعتبارسنجی از کلمه *accredit* به معنای "به سفارت منصوب کردن، اختیار دادن، معتبر شناختن، مسئول دانستن و نسبت دادن" گرفته شده است. در خصوص اعتبارسنجی بسته به تأکید بر جنبه خاصی از آن، تعاریف متفاوتی ارائه شده است (Mohammadi et al., 2005; Farasatkah, 2017). بنابراین، ارائه تعریفی واحد از اعتبارسنجی بسیار مشکل است، زیرا مفهوم آن روز به روز در حال تغییر است و این تعاریف به‌دلیل نقش متفاوتی که اعتبارسنجی در جوامعی نظیر آمریکا و اروپا دارد، دارای معانی متفاوتی است (Sayari, Sayari & Ebrahimi, 2006). سابقه اعتبارسنجی به بیش از یک قرن پیش باز می‌گردد. قبل از جنگ جهانی دوم، اعتبارسنجی ابتکاری کاملاً غیردولتی بود

10. International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education

11. Asia-Pacific Quality Network (APQN)

تا روشی را برای خودارزیابی مؤسسات آموزش عالی فراهم کند و مبنایی برای انتقال دانشجویان از مؤسسه‌ای به مؤسسه دیگر بود. طی دهه ۱۹۹۵ میلادی اعتبارسنجی نقش متضادی را در پیش گرفت و به دولت آمریکا در کنترل کیفیت مؤسسات یاری رساند. مؤسسات غیردولتی اعتبارسنجی با دولت فدرال در تعیین تخصیص منابع مالی همکاری می‌کردند (Brown, Kurzweil & Pritchett, 2017: 7). در حال حاضر، الگوی اعتبارسنجی یکی از روش‌های ارزشیابی مؤثر در آموزش عالی است که تقریباً مقبولیت جهانی یافته، چنان‌که ال بولوشی (Al. Bulushi, 2003; cited in Hosseini, Sharif, Khalifa Soltani & Nasr, 2008) یکی از مهم‌ترین ابزارهاست که عملکرد مؤسسات آموزش عالی را در حوزه تحقق اهداف بهبود می‌دهد و به مدیران و دیگر افراد ذی‌نفع در آموزش عالی یاری می‌رساند تا درباره دستیابی به استانداردهای ملی و بین‌المللی قضاوت کنند. میرزاده و همکاران اعتبارسنجی را دارای عناصر زیر دانسته‌اند (Darabi, Mokhtarian, Farmahini Farahani & Ismaili, 2012):

۱. سازمانی که متولی انجام دادن ارزشیابی‌های ادواری است؛
۲. استانداردها و احتمالاً ابزارهای مدون و مکتوبی که برای انجام دادن ارزشیابی‌ها به کار می‌روند؛
۳. برنامه زمانی از قبل تعیین شده (برای مثال هر پنج سال یک‌بار) برای اجرای ارزشیابی‌ها؛
۴. استفاده از نظارت خبرگان متعدد به منظور قضاوت درباره کیفیت واحد مورد ارزشیابی؛
۵. تأثیر بر وضعیت واحد مورد ارزشیابی بر اساس نتایج به‌دست آمده از ارزشیابی‌های انجام شده.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی بود، چرا که در آن راهکارهایی برای هدایت فرایند اعتبارسنجی آموزش عالی در جهت بین‌المللی شدن آن ارائه شد و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها از نوع توصیفی-تحلیلی بود و روش‌هایی را شامل می‌شد که هدف آنها توصیف شرایط مد نظر، تحلیل و کمک به تصمیم‌گیری بود. پژوهش از نظر نوع داده‌های گردآوری شده کیفی بود و برای توصیف، بررسی و پیوند میان مفاهیم از روش تحلیل همابندی یا روش علیت مقارن استفاده شد. این روش استخراج ترکیبی از وجوه اشتراک و افتراق به‌منظور پیوند میان مفاهیم بود و ترکیب روابط تأمل و تفسیر شد. واژه Conjunction در اصل از کلمه لاتینی Coniungere مشتق شده و به معنای متصل کردن و پیوستن است. با این حال، معنای مدرن این واژه نیز که در لغتنامه انگلیسی ساموئل جانسون در سال ۱۷۵۵ میلادی آمده، ناظر بر ترکیبی از شرایط و عوامل متعدد است که با معنای ریشه لاتینی واژه پیوند دارد. به‌منظور روایی پژوهش تلاش شد تا داده‌های منابع معتبر نظیر OECD, Unesco, World Bank, Global Competitiveness Report و ... به کار گرفته و در انتها با استفاده از نقشه شناختی رابطه میان مؤلفه‌ها، مسیر و جهت نشان داده شود. جامعه مورد مطالعه کشورهای پیشرو و موفق در زمینه اعتبارسنجی آموزش عالی بودند و نمونه‌گیری از نوع هدفمند و موارد مطلوب بود. در پژوهش حاضر نمونه شامل ۷ کشور با معیارهای سابقه

بالا، موفقیت در اعتبارسنجی و عضویت در نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای تضمین کیفیت نظیر APQN و INQAAHE بود.

مروری بر کوشش‌های اعتبارسنجی آموزش عالی در کشورهای منتخب: طی سه دهه اخیر، گسترش نهادهای ارزیابی کیفیت آموزش عالی در اغلب کشورهای جهان بدون هیچ‌گونه مقاومتی صورت گرفته است که این امر ناشی از اقتدار علمی دانشگاه‌ها و ضرورت پاسخگویی آنها نسبت به عملکردشان بوده است؛ به‌علاوه، در برخی از کشورها نظیر مالزی و ایرلند شاهد ادغام نهادهای مشابه بوده‌ایم (Farasatkah, 2017; Bazargan & Farasatkah, 2007). به‌طور کلی، عواملی مانند پدیده جهانی‌شدن، اقتصاد دانش‌بنیان و گسترش فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات دلایل اصلی استقرار نظام‌های ارزیابی و اعتبارسنجی در اغلب کشورهای جهان بوده‌اند (Bazargan, 2009). اعتبارسنجی آموزش عالی به‌عنوان یکی از چندین اقدامات مکمل در نظام تضمین کیفیت در نظر گرفته می‌شود و برای حفظ و ارتقای کیفیت قابل قبول در مؤسسات آموزش عالی ضروری است (Sywelem, 2009). در ادامه درباره وضعیت اعتبارسنجی کشورهای مختلف بر اساس مبانی نظری، دلایل، فرایند اعتبارسنجی و ... توضیح داده شده است.

اعتبارسنجی آموزش عالی در کشور آمریکا: اعتبارسنجی آموزش عالی با سابقه‌ای ۱۰۰ ساله در ایالات متحده به‌عنوان نوعی خودتنظیمی و بررسی توسط همگان با هدف اطمینان و بهبود کیفیت آموزش عالی ادامه داشته است (Eaton, 2018). اولین انجمن داوطلبانه مؤسسه‌های دانشگاهی در سال ۱۸۹۵ تأسیس شد تا تفاوت بین دبیرستان و کالج مشخص و دستورالعمل‌ها و روش‌هایی برای بررسی هم‌پیشگان به‌عنوان شرط عضویت تدوین شود. به‌تدریج چند انجمن منطقه‌ای نیز شکل گرفتند که عضویت در آنها به اعتبارسنجی بستگی داشت. این انجمن‌ها نهادها یا کمیسیون‌های اعتبارسنجی مجزایی را برپا کردند که مسئول تدوین استانداردها و ارائه شرایط عضویت در مؤسسه بودند. در اوایل دهه ۱۹۷۰، درصد کمی از مؤسسه‌های تحصیلات تکمیلی اعطاکننده مدرک، متقاضی اعتبارسنجی بودند یا اعتبارشان تأیید شد (Hegji, 2017). اکنون اعتبارسنجی در ایالات متحده وسیله‌ای برای اطمینان و بهبود کیفیت آموزش عالی و کمک به مؤسسات و برنامه‌های آموزشی با استفاده از مؤسسات اعتبارسنجی و هم‌تایان است. با کمک اعتبارسنجی آموزش‌های لازم، پشتیبانی دانشجویی و سایر خدماتی که دانشجویان برای دستیابی به اهداف آموزشی خود نیاز دارند، بررسی می‌شود (Brittingham, Sands, Erbas, Kavak, Tarhan, & Ayas, 2010).

اعتبارسنجی آموزش عالی در کشور انگلستان: کشور انگلستان یکی از قدیمی‌ترین نظام‌های تضمین کیفیت در اروپا را دارد که سابقه آن حتی به پیش از اعلامیه بولونیا باز می‌گردد (Frank, Kurth, & Mironowicz 2012). ارزشیابی کیفیت برای نخستین بار در این کشور با ایجاد گروه استانداردهای

علمی^{۱۲} در سال ۱۹۸۳ آغاز شد. پس از آن، در سال ۱۹۹۰ نیز واحد حسابرسی علمی تشکیل شد که هدف از آن نظارت بر سازوکارهایی بود که کیفیت آموزش را در دانشگاه‌ها تضمین می‌کرد (Sterian, 1992). از سال ۱۹۸۸ شورای ملی مدارک دانشگاهی انگلستان اجازه داد که برخی از پلی‌تکنیک‌ها به ارزیابی دوره‌های خود در سطوح کارشناسی، کارشناسی ارشد و ... اقدام کنند و بدین ترتیب، مؤسسات آموزش عالی به سمت استقلال پیش رفتند (Pazargadi, 1999).

اعتبارسنجی آموزش عالی در کشور ژاپن: در سال ۱۹۵۱ برای نخستین بار در کشور ژاپن نهاد JUAA فعالیت اعتبارسنجی دانشگاه‌ها را برای مؤسساتی که متقاضی عضویت کامل بودند، آغاز کرد. در سال ۱۹۹۶ نظام اعتبارسنجی دانشگاه بر مبنای خودارزیابی اصلاح شد. این نهاد نخستین آژانس ارزیابی و اعتبارسنجی معتبری است که وزارت آموزش، فرهنگ، ورزش و علوم و فناوری (MEXT) آن را تأیید کرده است (JUAA, 2018a). مؤسسه JUAA به تقویت همکاری با مؤسسات آموزش عالی و سازمان‌های ذی‌ربط در کشور ژاپن و خارج از آن برای حمایت از آموزش عالی ادامه می‌دهد (JUAA, 2018b). نکته حایز توجه در اعتبارسنجی آموزش عالی ژاپن الهام گرفتن سیاست‌های این کشور از اعلامیه بولونیا از جمله ارزیابی‌های اجباری توسط آژانس‌های معتبر خارجی و تأیید شده توسط MEXT، ارزیابی فرایند اعتبارسنجی، شفافیت فرایند، ابتکارات استانداردها و معیارهای درجه‌بندی به‌منظور شناسایی متقابل مدارک تحصیلی، ترغیب دانشگاه‌ها برای تشکیل کنسرسیوم‌های منطقه‌ای که پروژه‌های مشترک تحقیقاتی را تسهیل می‌کند، دستورالعمل‌های جدید برای افزایش تعداد پذیرش دانشجویان خارجی و ... است (Kuroda, Sugimura, Kitamura & Asada, 2019).

اعتبارسنجی آموزش عالی در کشور مالزی: در سال ۱۹۹۶ قانون شورای ملی آموزش عالی مالزی تصویب شد تا بتواند شورایی را برای تعیین سیاست و هماهنگی در امر توسعه آموزش عالی تشکیل دهد. به‌طور همزمان، قانون اعتبارسنجی ملی، مصوب سال ۱۹۹۶، برای تأسیس هیئتی یا هیئت اعتبارسنجی ملی^{۱۳} به‌منظور حصول اطمینان از حفظ کنترل، کیفیت و استانداردهای بالای دانشگاهی تدوین شد. هیئت ملی اعتبارسنجی و بخش تضمین کیفیت متعاقباً متحد شدند تا در سال ۲۰۰۷، آژانس تضمین کیفیت مالزی را به‌منظور تقویت نظام‌های تضمین کیفیت شکل دهند و تحت یک سازمان به یکپارچه‌سازی تضمین کیفیت مؤسسات دولتی و خصوصی بپردازند. ارائه تضمین کیفیت به ارتقای فضای میزبانی مالزی برای دانشجویان منجر شده است. این کار از طریق حمایت از منافع دانشجویان، از نظر تضمین حداقل استانداردها، انجام شده است (Tham, 2013). در حال حاضر، نظام تضمین کیفیت دانشگاهی در کشور مالزی تکامل یافته و این کشور به‌عنوان یکی از کشورهای^{۱۴} ASEAN، آژانس^{۱۵} MQA را ایجاد کرده

12. Group of Academic Standards (GAS)

13. National Accreditation Board

14. Association of Southeast Asian Nations

15. Malaysian Qualifications Agency

است. این آژانس از سال ۱۹۹۶ کار خود را به‌عنوان بدنه نظارتی که آژانس اعتبارسنجی ملی نامیده می‌شد، تحت نظارت وزارت علوم آغاز کرده است. این آژانس آغاز نظام تضمین کیفیت رسمی و منظم در کشور مالزی بود و از آن زمان تا سال ۲۰۰۷ فرایند تغییر و بلوغ تضمین کیفیت علمی را تجربه کرده است (Mokhtar, Abdul Rahman, Othman & Mat Ali, 2014).

اعتبارسنجی آموزش عالی در کشور هندوستان: از سال ۱۹۵۳ کمیسیون امتیازات دانشگاهی^{۱۶} وظیفه اصلی نظارت، حفظ استاندارد تدریس، امتحان و تحقیق را در کشور هندوستان بر عهده داشته است. این کمیسیون با مشورت مقامات ذی‌ربط ممیزی دانشگاه‌ها را اعمال و از این طریق بر استانداردهای علمی نظارت می‌کرد (Gandhi, 2013). در سال ۱۹۹۴ کشور هندوستان برای ارزیابی و اطمینان از ارتقای کیفیت آموزش عالی، شورای ملی ارزیابی و اعتبارسنجی^{۱۷} را تأسیس کرد و روند اعتبارسنجی از طریق تعامل با دانشگاه‌ها، شوراهای آموزش عالی دولتی، کالج‌ها و سایر انجمن‌های مورد پذیرش آموزش عالی صورت می‌گرفت. با وجود این، کسب بازخورد مداوم از ذینفعان در این زمینه برای تعیین اثربخشی و افزایش کارایی شورا بسیار قابل توجه بوده است (Sheikh, 2017). روش‌شناسی NAAC مطابق با استانداردهای بین‌المللی و ترکیبی از خودارزیابی و بررسی همکاران مبتنی بر معیارهای از پیش تعیین شده برای ارزیابی است. این روند داوطلبانه و نتیجه‌نهایی فرایند، نمره کلی در مقیاس پنج امتیازی و گزارش ارزیابی دقیق است که برای یک دوره پنج‌ساله معتبر است. هم نمره و هم گزارش به‌صورت عمومی اطلاع‌رسانی می‌شوند. تا اواخر سال ۲۰۰۱، NAAC حدود ۲۰۰ مؤسسه آموزش عالی را ارزیابی کرده و بعد از آن نیز تحقیقی را انجام داده است تا تأثیر اعتباربخشی را در مؤسسات آموزش عالی هندوستان بررسی کند. با وجود برخی چالش‌ها در تضمین کیفیت آموزش عالی هندوستان، دولت به‌طور مداوم بر کیفیت آموزش عالی تمرکز دارد (Stella, 2002).

اعتبارسنجی آموزش عالی در کشور ترکیه: در کشور ترکیه شناسایی و اتخاذ کیفیت ناشی از پاسخگویی بین‌المللی، هماهنگی با استانداردهای آموزش عالی اروپا، دستورالعمل‌های تضمین کیفیت، به رسمیت شناختن برنامه‌های دانشگاهی و تحرک دانشجویان و استادان مطابق با روند بولونیاست. این کشور طی سال‌های اخیر در مبادلات دانشجویی و هیئت علمی در چارچوب بیانیه بولونیا به پیشرفت‌های مهمی نایل شده است. ایجاد کمیسیون مستقل ارزیابی علمی و بهبود کیفیت آموزش عالی در سال ۲۰۰۵ (YODEK) و الزام دانشگاه‌ها به تهیه گزارش‌های خودارزیابی گام مهمی در ایجاد نظام‌های کیفیت ملی و نهادی بوده است (Latchem, 2011). پس از امضای توافقنامه آتن توسط کشور یونان، ترکیه نیز توافقنامه انجمن آنکارا را در سال ۱۹۶۳ امضا کرد و خود را به عضویت در اتحادیه اروپا متعهد ساخت و

16. University Grants Commission (UGC)

17. National Assessment and Accreditation Council (NAAC)

بنابراین، ملزم به هماهنگی نظام آموزشی خود همراه با بسیاری از نهادها، استانداردها و قوانین دیگر شد. در شرایط جهانی شدن و نیازهای فعلی، آموزش عالی درک کرد که دانشجویان باید به‌گونه‌ای آموزش ببینند که مهارت‌ها، عادات و دیدگاه‌های آنها پاسخگوی نیازهای جامعه باشد (Akduman, Özkale & Ekinci, 2001). اعلامیه‌های سوربن (۱۹۹۸) و بولونیا (۱۹۹۹) اولین جنبش‌های پیشگام برای رسیدن به استانداردسازی در مفهوم کیفیت برای آموزش عالی در کشور ترکیه را نوید داده بودند (Mizikaci, 2003).

اعتبارسنجی آموزش عالی در کشور امارات متحده عربی: در کشور امارات متحده عربی شبکه تضمین کیفیت ANQAHE^{۱۸} در سال ۲۰۰۷ به‌منظور ایجاد سازوکارهای زیر تأسیس شد:

- تبادل اطلاعات مربوط به تضمین کیفیت؛
- تدوین استانداردهایی برای تأسیس آژانس‌های جدید؛
- انتقال روش‌های مناسب در تضمین کیفیت؛
- تقویت ارتباط میان نهادهای تضمین کیفیت در کشورهای مختلف (Badran, Baydoun & Hillman, 2019: 217).

در حال حاضر، کشور امارات متحده عربی تعدادی مؤسسات آموزشی کلاس جهانی دارد و توسعه مؤسسات بیشتری را با همان استانداردها در اولویت قرار داده است (Alsharari, 2018). این کشور میزبان شعب دانشگاه‌های مختلف خارجی از ۱۳ کشور است که هر یک روش‌های خاص خود را برای تنظیم کیفیت دانشگاه دارند. این پیچیدگی به ایجاد یک محیط تضمین کیفیت با مدل‌های مختلف منجر می‌شود (Farrugia, 2012).

بین‌المللی سازی آموزش عالی در کشورهای منتخب: در چند دهه اخیر، "بین‌المللی سازی" جایگاه مهمی در فرهنگ واژگان آموزش عالی پیدا کرده و به‌عنوان روند جهانی اساسی در توجه بیش از پیش به نقش‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی آموزش عالی نقش مؤثری داشته است. با این حال، آموزش عالی بین‌المللی مفهوم جدیدی نیست و ریشه‌های آن به هزاران سال پیش و همزمان با تأسیس مراکز یادگیری برمی‌گردد (Malekipour, Ghasempour & Bashravieh Nejad Karimi, 2016). صرف‌نظر از آنکه از چه رویکردی برای تعریف این اصطلاح استفاده شود، بین‌المللی سازی شامل فعالیت‌های عمومی بدین شرح است: ۱. حرکت بین‌المللی دانشجویان و کارمندان بین کشورها؛ ۲. بین‌المللی کردن برنامه‌های درسی آموزش عالی؛ ۳. برقراری پیوندهای بین‌المللی برای پژوهش و برنامه‌های یادگیری آزاد؛ ۴. به رسمیت شناختن دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی مدارک آموزشی عالی. بین‌المللی سازی آموزش عالی چندین مزیت به همراه دارد: الف. باید به تأثیرات فرهنگی و اجتماعی، که این پدیده در جوامع محلی، منطقه‌ای و حتی ملی ایجاد می‌کند، توجه شود؛ ب. حرکت دانشجویان و کارمندان در میان پردیس‌ها به

آنها امکان داده است تا دیدگاه‌های جدیدی کسب کنند و از فرصت‌های همکاری آگاه‌تر شوند؛ ج. دانشجویان و کارمندان توانسته‌اند فرصت‌های بین‌المللی را شناسایی کنند و سمت و سوی بین‌المللی داشته باشند؛ د. بین‌المللی‌سازی آموزش عالی از منظر تضمین کیفیت دیدگاه جدیدی را به دانشگاه‌ها ارائه می‌دهد (Harman, 2004: 104).

بین‌المللی‌سازی آموزش عالی در کشور ایالات متحده آمریکا: در بررسی اولیه، ایالات متحده آمریکا با داشتن سابقه ۱۰۰ ساله در اعتبارسنجی بیشترین دانشجویان بین‌المللی را در سطح جهان دارد، به گونه‌ای که تقریباً نیمی از دانشجویان بین‌المللی در ایالات متحده مشغول به تحصیل بوده‌اند. این نکته در میان هفت کشور مورد مطالعه پژوهش نیز چشمگیر است. ایالات متحده با داشتن تعداد ۹۸۷۳۱۴ دانشجوی بین‌المللی ۵۱٪ از تعداد کل جمعیت مورد مطالعه را شامل می‌شود. پس از آن به ترتیب کشورهای انگلستان، ژاپن، ترکیه، مالزی، امارات متحده عربی و هندوستان قرار دارند. به گزارش^{۱۹} NAFSA (۲۰۱۲) دانشجویان بین‌المللی با تزریق سالانه ۲۲ میلیارد دلار به اقتصاد ایالات متحده منبع حیاتی درآمد هستند و این صنعت گاهی از سایر صنایع پیشی می‌گیرد. ایالت ماساچوست به تنهایی و با تعداد انبوه دانشکده‌ها، هر سال تقریباً ۱.۵ میلیارد دلار از آموزش و میزبانی دانشجویان بین‌المللی بهره‌مند می‌شود (Schworm, 2008). بدیهی است که نهادهای اعتبارسنجی و عضویت آنها در شبکه‌های بین‌المللی تضمین کیفیت و اعتبارسنجی در شناخت متقابل مدارک تحصیلی و صلاحیت‌های علمی این تعداد از دانشجویان بین‌المللی در این کشور نقش بسزایی دارند. مؤلفه تعداد اعضای نهادهای بین‌المللی نظیر INQAAHE نشان می‌دهد که ایالات متحده با حضور ۲۰ مؤسسه اعتبارسنجی در شبکه بین‌المللی یادشده دارای بالاترین تعداد اعضا در INQAAHE در میان جامعه مورد مطالعه است.

بین‌المللی‌سازی آموزش عالی در کشور انگلستان: طی سه دهه گذشته در کشور انگلستان شاهد بین‌المللی‌سازی آموزش عالی و افزایش تعداد دانشگاه‌هایی هستیم که در سیاست‌ها و راهبردهای نهادی خود به موضوع بین‌المللی‌سازی اهمیت زیادی می‌دهند. در اروپا تشکیل مؤسسه آموزش بین‌المللی^{۲۰}، شورای بریتانیا^{۲۱} و انجمن بین‌المللی دانشگاه‌ها^{۲۲} نشان‌دهنده علاقه و تلاش روزافزون آنها در زمینه همکاری و مبادلات بین‌المللی است (Knight & De Wit, 1995). در کشور انگلستان سهم درآمد به‌دست آمده از دانشجویان بین‌المللی تقریباً ۱۰٪ از کل درآمد آموزش عالی است. به گفته دویت در این کشور آموزش بین‌المللی درآمد بیشتری از صنعت اتومبیل‌سازی و خدمات مالی دارد (Altbach & Knight, 2007). در سال ۲۰۱۵ کشور انگلستان با داشتن ۳۲ پردیس بین‌المللی از جمله کشورهای مبدأ

19. National Association for Foreign Student Affairs

20. Institute of International Education (IIE)

21. British Council

22. International Association of Universities (IAU)

فعال به‌شمار آمده است (C-BERT, 2015). ویژگی مهم دانشگاه‌های بین‌المللی انگلستان این است که اکثریت کارکنان و استادان آن بین‌المللی و بیشترین کارکنان خارجی از کشورهای آلمان، جمهوری ایرلند، ایالات متحده، چین، ایتالیا و فرانسه هستند (Khalid, Ali, Islam, Khaleel & Shu, 2017).

بین‌المللی سازی آموزش عالی در کشور ژاپن: مفهوم بین‌المللی سازی در جامعه ژاپنی تصویر مثبتی دارد که نمونه‌هایی از آن دانشکده‌های خارجی، برنامه‌های بین‌المللی تحصیل، دوره‌های زبان انگلیسی و سایر زبان‌های خارجی است. بین‌المللی سازی به‌عنوان یک راهبرد اساسی نه تنها در اصلاح آموزش عالی، بلکه در بهبود شرایط صنعتی و اجتماعی به دلایل گسترده و پیچیده مؤثر شناخته می‌شود (Shimizu, 2019). بین‌المللی سازی در کشور ژاپن از این نظر حایز اهمیت است که ژاپن نخستین کشوری است که در قاره آسیا به مقوله بین‌المللی سازی اهتمام ورزیده است (Howe, 2009). طی سال‌های اخیر، مجموعه‌ای از ابتکارات در سیاست ملی ژاپن به ارتقای بین‌المللی سازی آموزش عالی با تمرکز بر تحرک دانشجویی، همکاری‌های علمی و رتبه‌بندی‌های بین‌المللی منجر شده است. مثال‌های کلیدی از این پیشرفت، تعریف ۳۰۰۰۰۰ برنامه برای دانشجویان بین‌المللی، پروژه‌های Global30 (تبدیل ۳۰ دانشگاه به کلاس جهانی)، Go Global Japan، پروژه تبادل بین دانشگاهی و پروژه دانشگاه برتر است. نکته مهم در خصوص کشور ژاپن این است که کشورهای همسایه در منطقه قادر به جوابگویی افزایش تقاضا برای آموزش عالی نیستند و بنابراین، کشور ژاپن تعداد زیادی از این‌گونه دانشجویان را جذب کرده است. البته، افزایش کلی دانشجویان بین‌المللی تا حدی ناشی از افزایش گسترده تعداد ثبت نام در کالج‌های تخصصی آموزش عالی است (Kuroda et al., 2019).

بین‌المللی سازی آموزش عالی در کشور مالزی: کشور مالزی همواره آرزو داشته است تا به قطب آموزش بین‌المللی تبدیل شود و برای همین وزارت آموزش عالی مالزی بین‌المللی سازی آموزش عالی را یکی از اهداف استراتژیک دانسته است، همان‌گونه که در برنامه استراتژیک ملی مرحله اول آموزش عالی مالزی قید شده است (Yee, 2014). بنابراین، با توجه به نیاز روزافزون به امکان آموزش عالی در این کشور، همراه با اهداف دولت مالزی از بین‌المللی کردن آموزش عالی و تبدیل کشور مالزی به قطب آموزش منطقه‌ای، قوانین متعددی به‌منظور تسهیل کار و جابه‌جایی ارائه‌دهندگان آموزش عالی فراملی وضع شده است (Huang, 2006). دولت مالزی هفت چشم‌انداز واضح و بلندمدت در نظر گرفته است تا مراکز علمی این کشور به دانشگاه‌های کلاس جهانی و پاسخگو در برابر چالش‌های آموزش عالی بین‌المللی تبدیل شوند (برنامه استراتژیک آموزش عالی مالزی ۲۰۲۰، ۳). این چشم‌اندازها عبارت‌اند از: گسترش دسترسی و کیفیت، بهبود کیفیت آموزش و یادگیری، تقویت پژوهش و نوآوری، تقویت نهاد آموزش عالی، فرهنگ سازی یادگیری مادام‌العمر^{۲۴} و بهبود نظام ارائه آموزش عالی (OECD, 2011). دلیل اصلی جذب

23. Malaysian Higher Education Strategic plan

24. Lifelong learning

شدن دانشجویان به دانشگاه‌های مالزی کیفیت آموزش و نیز استفاده از زبان انگلیسی است. کیفیت آموزش مهم‌ترین عامل است، زیرا کشور مالزی می‌تواند مدرک آموزشی را با هزینه‌ای مناسب ارائه دهد و این بدان سبب است که برخی از دانشگاه‌های خارجی نظیر موناخ، کورتین و سویینرن در کشور استرالیا و ناتینگهام و نیوکاسل در کشور انگلستان پردیس‌های شعبه‌ای در کشور مالزی تأسیس کرده‌اند و سایر دانشگاه‌ها نیز برنامه‌ای هماهنگ با برنامه‌های کشورهای آمریکا، استرالیا، انگلستان و کانادا دارند که در پردیس دانشگاه مادر و همچنین در کشور مالزی معتبر هستند (Zin, 2013).

بین‌المللی‌سازی آموزش عالی در کشور هندوستان: بین‌المللی‌سازی آموزش عالی در کشور هندوستان پدیده جدیدی نیست. در دانشگاه‌های تاکشیل^{۲۵}، ویکرامشیل^{۲۶}، والابی^{۲۷} و نالاندا^{۲۸} شاهد میراث آموزشی باشکوه هستیم. این دانشگاه‌های باستانی دانشمندان بزرگی را از سراسر جهان به‌ویژه در زمان سلطنت گوپتا^{۲۹} و موریا^{۳۰} جذب می‌کردند (Sinha & Subramanian 2013). امروزه، ضرورت بین‌المللی‌سازی آموزش عالی هندوستان محرز شده است. در حال حاضر، تهیه‌کنندگان و سیاستگذاران راه‌های بین‌المللی‌سازی آموزش عالی در سطوح مختلف را مشخص می‌کنند. بر اساس گزارش^{۳۱} ASHIE در سال ۲۰۱۴-۲۰۱۳، تعداد کل دانشجویان بین‌المللی هندوستان ۳۹،۵۱۷ نفر بوده است که از ۱۵۸ کشور مختلف از اقصی نقاط جهان بوده‌اند. برخی از مؤسسات آموزش عالی هندوستان از بین‌المللی‌سازی استقبال و خود را برای ایجاد زیرساخت‌ها، پذیرش ابعاد گوناگون بین‌المللی‌سازی و اعلام ضرورت همکاری میان هیئت علمی و کارمندان در جهت بین‌المللی‌سازی آماده کرده‌اند. اکنون سیاستگذاران و نمایندگان از طریق ابتکارات سیاستی جدید خود، درصدد حمایت و ترغیب فرایند بین‌المللی‌سازی هستند. بین‌المللی‌سازی آموزش عالی مزایای بالقوه‌ای هم در سطح ملی و هم مؤسسه‌ای دارد (Altbach & Knight, 2007).

بین‌المللی‌سازی آموزش عالی در کشور ترکیه: در حوزه بین‌المللی‌سازی، تحقیقات و تولید دانش، کشور ترکیه به عناصر اصلی دست یافته است که شامل تحرک دانشجویی، برنامه درسی بین‌المللی مشتمل بر روش‌های تدریس، تأثیر فزاینده رتبه‌بندی و ایجاد انگیزه برای کاربرد زبان انگلیسی است (Akar, 2010: 447). با آنکه کشور ترکیه دیرتر از بسیاری از کشورهای اروپایی در توافقنامه‌های آموزشی بین‌المللی مهم مانند روند بولونیا شرکت کرده است، در مدت زمان کوتاهی پیشرفت چشمگیری داشته و

25. Takshsila

26. Vikramshila

27. Vallabhi

28. Nalanda

29. Gupta

30. Maurya

31. All India Survey on Higher Education

در حال حاضر بین‌المللی‌سازی جایگاه بسیار خوبی را در دستور کار آژانس ملی ترکیه^{۳۲}، وزارت آموزش ترکیه^{۳۳} و YOK قرار داده است. مؤسسات آموزش عالی ترکیه به‌منظور جبران سایر کشورهای پیشرفته اروپا و سایر کشورهای جهان، برای برآورده ساختن الزامات بولونیا و اطمینان از جایگاه قابل توجه در دنیای آکادمیک و اقتصادی که به‌سرعت در حال تغییر است، کار کرده‌اند (Gulcan, 2011). اهدافی که برای آموزش عالی و تحرک دانشجویان برای سال‌های بعد تعریف شده است، بلندپروازی مؤسسات آموزش عالی ترکیه را نشان می‌دهد. اهداف اصلی سیاست آموزش اتحادیه اروپا تشویق به درک متقابل در میان شهروندان کشورهای عضو، حمایت از شهروندی اروپا، آموزش دانشجویان و استادان در این روند و اطمینان از مشارکت همه کشورهای عضو در این فرایند تغییر و توسعه بوده است (Saglam, 2019). نظر به آنکه کشور ترکیه همواره قصد عضویت کامل در اتحادیه اروپا را داشته است، کیفیت آموزش عالی برای ایجاد هماهنگی نظام آموزشی این کشور با اتحادیه اروپا مسئله‌ای درخور توجه بوده است (Aba, 2013).

بین‌المللی‌سازی آموزش عالی در کشور امارات متحده عربی: بررسی اجمالی پیشرفت نظام آموزش عالی امارات متحده عربی نشان می‌دهد که در این کشور به‌طور کلی، نگرش مثبتی به نظام آموزشی غربی از جمله استفاده از نظام آموزشی مبتنی بر زبان انگلیسی وجود دارد. به نظر می‌رسد که این انتخاب دولت امارات متحده عربی مبتنی بر اصل مدرن‌سازی، به رسمیت شناختن آموزش عالی به‌عنوان ابزاری برای ملت‌سازی و احترام به دستاوردهای مدل آموزش غربی باشد. ظاهراً ایجاد نظام آموزش عالی به توصیه سازمان‌های بین‌المللی، ولی بدون سرمایه‌گذاری آنها بوده است. در سال ۱۹۵۵ اولین آزمون ورودی زبان انگلیسی برای اماکن آموزشی عالی معرفی شد و در سال ۲۰۰۱ شکل رسمی یافت و حداقل سطح توانایی زبان انگلیسی برای آموزش عالی مشخص شد (Burden-Leahy, 2009). در دانشگاه‌های امارات متحده عربی سیاست‌گذاری برای بین‌المللی کردن نظام آموزش عالی مؤید نقش دولت در پشتیبانی مالی بی‌وقفه برای بین‌المللی‌سازی، به‌ویژه برای جذب دانشجویان بین‌المللی، افزایش تعداد دوره‌های مبتنی بر زبان انگلیسی در دانشگاه‌ها و استخدام استادان و محققان برای مطالعات مشترک است. این پشتیبانی مالی تا تحقق این اهداف ادامه دارد. ممکن است انگیزه دولت امارات متحده عربی برای توجه به این اهداف دستیابی به مزایای گوناگون بین‌المللی‌سازی آموزش عالی باشد که شناخت این کشور به‌عنوان مرکز یا «قطب» تعالی آموزشی در منطقه تا سال ۲۰۲۰ از جمله این مزایاست (Shahijan, Rezaei & Preece, 2016). کشور امارات متحده عربی به‌عنوان یکی از کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس تلاش دارد تا نظام آموزش عالی خود را ارتقا ببخشد و بین‌المللی‌سازی یکی از هفت پلتفرم کلیدی برنامه راهبردی آموزش عالی ۲۰۲۰ است (Aziz & Abdullah, 2014).

32. Turkey's National Agency (TURNA)

33. Minister of National Education (MEB)

تبیین رابطه میان مؤلفه‌های اعتبارسنجی و بین‌المللی‌سازی

شاخص‌های اعتبارسنجی و بین‌المللی‌سازی: برای بررسی و مقایسه کشورهای مورد مطالعه از برخی شاخص‌های شناخته شده اعتبارسنجی و بین‌المللی‌سازی استفاده شد که عبارت‌اند از: ۱. شاخص‌های بین‌المللی‌سازی شامل تعداد دانشجویان بین‌المللی، درصد همکاری‌های بین‌المللی، همکاری‌های ذینفعان، تعداد دانشگاه در میان ۱۰۰ رتبه برتر در چشم‌انداز بین‌المللی، تعداد دانشگاه در میان ۱۰۰ رتبه برتر در نسبت استادان بین‌المللی، تعداد پردیس‌های بین‌المللی، تعداد شبکه‌های خارجی که به صفحات وب مؤسسه لینک می‌شوند، تعداد لینک‌های برگشتی شناسایی شده توسط موتورهای جست‌وجو و سهم کشور در تحرک دانشجویی؛ ۲. شاخص‌های اعتبارسنجی شامل سابقه اعتبارسنجی (سال)، تعداد اعضا در نهادهای بین‌المللی تضمین کیفیت، هزینه دولت برای آموزش عالی (درصد هزینه از GDP³⁴) به میلیون دلار، میانگین شهرت علمی، کیفیت استادان (محققان با استناد بالا)، نقش دانشگاه در گسترش دانش و ایده‌های جدید، تعداد دانشجویان در ازای کارکنان دانشگاه، میانگین دسترسی دانشجویان به استادان، تعداد کل دانش‌آموختگان یک دانشگاه برنده جایزه نوبل و مدال فیلدز و تعداد کل مقالات نمایه شده در فهرست استنادی علوم گسترش یافته.

جدول ۱- شاخص‌های اعتبارسنجی و بین‌المللی‌سازی در کشورهای منتخب

ردیف	شاخص / کشور	ایالات متحده آمریکا	انگلستان	ژاپن	هندوستان	مالزی	ترکیه	امارات متحده عربی	منبع
۱	تعداد دانشجویان بین‌المللی	۱	۱	۰.۷۵	۰.۲۵	۰.۵	۰.۷۵	۰.۵	Unesco
۲	درصد همکاری‌های بین‌المللی	۱	۱	۰.۵	۰.۲۵	۰.۵	۰.۲۵	۰.۲۵	Global Competitiveness Report, 2019
۳	همکاری‌های ذینفعان	۱	۰.۸	۰.۷۵	۰.۵	۰.۷۵	۰.۲۵	۰.۷۵	Global Competitiveness Report, 2019
۴	میانگین امتیاز در میان ۱۰۰ رتبه برتر در چشم‌انداز بین‌المللی	۰.۸	۰.۸	۰.۶	۰.۴	۰.۸	۰.۶	۱	Times Ranking

34. Gross Domestic Product

منبع	امارات متحده عربی	ترکیه	مالزی	هندوستان	ژاپن	انگلستان	ایالات متحده آمریکا	شاخص / کشور	رتبه
QS Ranking	۰.۲۵	۰	۰	۰	۰	۱	۰.۵	تعداد دانشگاه در میان ۱۰۰ رتبه برتر در نسبت استادان بین‌المللی	۵
QS Ranking	۰.۶۶	۰	۰.۳۳	۰.۳۳	۰.۶۶	۰.۶۶	۱	تعداد پردیس‌های بین‌المللی	۶
Webometric	۰	۰	۰	۰	۰.۲۵	۰.۲۵	۱	تعداد شبکه‌های خارجی که به صفحات وب مؤسسه لینک می‌شوند	۷
OECD	-	۰.۳۳	۰.۳۳	-	۰.۳۳	۰.۶۶	۱	سهم بازار از آموزش بین‌المللی	۸
OECD	-	-	-	۰.۳۳	۰.۳۳	۰.۳۳	۱	سهم کشور در تحرک دانشجویی	۹
Webometric	۰.۳۳	۰.۳۳	۰.۳۳	۰.۶۶	۰.۳۳	۰.۳۳	۱	نمایه دانشگاه در google scholar citation	۱۰
	۰.۲۵	۰.۲۵	۰.۲۵	۰.۵	۰.۲۵	۰.۷۵	۱	سابقه اعتبارسنجی (سال)	۱۱
Inqaahe	۰.۶	۰.۴	۰.۴	۰.۲	۰.۸	۰.۴	۱	تعداد اعضا در نهادهای بین‌المللی تضمین کیفیت	۱۲
World Bank	-	۰.۴	۰.۲	۰.۴	۰.۶	۰.۶	۱	هزینه دولت برای آموزش عالی (درصد هزینه از GDP)	۱۳
QS Ranking	۰.۲۵	۰.۵	۰.۷۵	۰.۵	۰.۷۵	۱	۱	میانگین شهرت علمی	۱۴
Shanghai Ranking	۰.۳۳	۰.۳۳	۰.۳۳	۰.۳۳	۰.۳۳	۱	۱	کیفیت استادان (محققان با استناد بالا)	۱۵
Times Ranking	۰	۰	۰	۰	۱	۰.۳۳	۰.۳۳	نقش دانشگاه در گسترش دانش و ایده‌های جدید	۱۶
Times Ranking	۰.۲۵	۱	۰.۲۵	۰.۲۵	۰.۵	۰.۲۵	۰.۵	میانگین تعداد دانشجویان در ازای کارکنان دانشگاه	۱۷
QS Ranking	۰.۵	۰.۲۵	۰.۷۵	۰.۵	۱	۰.۵	۰.۷۵	میانگین دسترسی دانشجویان به استادان	۱۸
Shanghai Ranking	۰	۰	۰	۰	۱	۰.۶۶	۰.۳۳	دانشگاه‌های برتر برنده جایزه نوبل و مدال فیلدز	۱۹
Webometric	۰	۰	۰	۰	۰.۳۳	۱	۰.۳۳	تعداد کل مقالات نمایه شده در فهرست استنادی	۲۰

رابطه شاخص‌های اعتبارسنجی و بین‌المللی‌سازی: با توجه به جدول ۱، نخستین شاخص بین‌المللی‌سازی؛ یعنی تعداد دانشجویان بین‌المللی با همه شاخص‌های اعتبارسنجی رابطه مثبت دارد؛ به عبارت دیگر، تعداد دانشجویان بین‌المللی به‌عنوان مهم‌ترین نمود موفقیت در بین‌المللی‌سازی آموزش عالی از عوامل دیگری تأثیر می‌پذیرد. بدیهی است که قدمت نظام آموزش عالی و پاسخگویی و شفافیت آن، توجه به استانداردهای دانشگاهی، به اشتراک‌گذاری روش‌های مناسب در بهبود ارزشیابی، قرار داشتن در حمایت نهادهای بین‌المللی و داشتن منافع مشترک و آموختن از شکست‌ها و فرصت‌های پیشرفت سایر کشورها، صرف کردن هزینه کافی برای تحقیق و توسعه، به‌کارگیری استادان با کیفیت و ارائه خدمات مناسب آموزش عالی، همگی به‌عنوان برچسب کیفیت برای دانشگاه‌ها و نظام آموزش عالی کشور در جذب دانشجویان بین‌المللی تأثیر دارد. از سوی دیگر، با افزایش تعداد دانشجویان بین‌المللی، مؤلفه‌های اعتبارسنجی نیز دستخوش تغییر خواهند شد، به‌گونه‌ای که این افزایش موجب دقت بیشتر در کیفیت، جذب استادان با کیفیت به‌منظور حفظ شهرت و خوشنامی دانشگاه، صرف هزینه بالاتر برای آموزش عالی، افزایش تعداد کارکنان دانشگاه و ... خواهد شد.

شاخص دوم، درصد همکاری‌های بین‌المللی است که با شاخص‌های سابقه اعتبارسنجی، هزینه دولت برای آموزش عالی، میانگین شهرت علمی، کیفیت استادان و تعداد کل مقالات نمایه شده رابطه دارد. به نظر می‌رسد که سابقه اعتبارسنجی از طریق اطمینان از کیفیت و بهبود آن، انطباق ظرفیت و توانایی مؤسسات آموزش عالی از نظر کمی و حفظ اعتبار آن، همکاری‌های بین‌المللی را توسعه می‌دهد. همچنین شهرت علمی و کیفیت استادان دانشگاه‌ها در انتخاب توسط دانشگاه‌های سایر کشورها مؤثر است. هزینه‌ای که دولت برای تحقیق و توسعه صرف می‌کند، می‌تواند عاملی برای تسهیل همکاری‌های بین‌المللی باشد. از سوی دیگر، با گسترش همکاری‌های بین‌المللی با سایر نهادهای آموزشی در دنیا، با توجه به اهمیت حفظ کیفیت، اعتبارسنجی بیش از پیش اهمیت می‌یابد. همکاری‌های بین‌المللی موجب افزایش شهرت علمی دانشگاه و بهبود کیفیت استادان می‌شود و از طریق پژوهش‌های مشترک، تعداد کل مقالات نمایه شده افزایش می‌یابد.

شاخص سوم، همکاری‌های دینفعان است که با هشت شاخص اعتبارسنجی شامل سابقه اعتبارسنجی، تعداد اعضا در نهادهای بین‌المللی تضمین کیفیت، هزینه دولت برای آموزش عالی، میانگین شهرت علمی، کیفیت استادان، نقش دانشگاه در گسترش دانش و ایده‌های جدید، میانگین دسترسی دانشجویان به استادان و دانشگاه‌های برتر در برندگان جایزه نوبل و مدال فیلدر ارتباط دارد. می‌توان ادعا کرد که اعتبارسنجی از طریق شفافیت پاسخگویی، ایجاد محیط رقابتی و نهادینه کردن فرهنگ کیفیت، به دینفعان اصلی آموزش عالی به‌ویژه مشاغل، نهادهای حرفه‌ای و سازمان‌های کارفرمایی یاری می‌رساند. اتخاذ بهترین شیوه‌های یادگیری جهانی و انجام دادن تحقیقات آکادمیک با کیفیت بالا توسط استادان می‌تواند معیاری برای توسعه همکاری و فعالیت‌های علمی و فرهنگی میان دینفعان باشد. بدیهی است که شاخص‌هایی همچون میانگین

دسترسی دانشجویان به استادان و کسب مدال‌های فیلدز و جوایز نوبل توسط دانشجویان و دانش‌آموختگان، به‌عنوان معیاری برای کیفیت دانش‌آموختگان، در جذب آنها توسط ذینفعان مؤثر است. دانشگاه‌ها از طریق پژوهش در گسترش دانش و ایده‌های جدید سهیم و موجب ایجاد فرصت برای همکاری با شرکت‌های صنعتی، ارتباطات بین‌المللی و تربیت محققان شایسته می‌شوند. در عین حال، همکاری ذینفعان، مؤسسات آموزش عالی را بر آن می‌دارد تا از طریق اطمینان از استانداردهای کیفی و رعایت شاخص‌های اعتبارسنجی، کیفیت مؤسسه را حفظ کنند و آن را بهبود بخشند.

شاخص چهارم، چشم‌انداز بین‌المللی دانشگاه است که با شاخص‌هایی همچون میانگین شهرت علمی، دانشگاه‌های برتر در برندگان جایزه نوبل و مدال فیلدز، کیفیت استادان، هزینه دولت برای آموزش عالی و... رابطه دارد. در میان شاخص‌های یادشده، شهرت علمی دانشگاه نشان‌دهنده تعالی آن است و موجب مزیت رقابتی می‌شود. برنامه‌ریزی استراتژیک برای کسب رتبه‌های برتر علمی، ایجاد مارک تجاری و منطبق با استانداردهای بین‌المللی و تلاش برای شناخت جهانی، در چشم‌انداز بین‌المللی دانشگاه نقش مثبتی دارد. یادگیری جهانی و فعالیت‌های نوآورانه توسط استادان با کیفیت مانند یادگیری جامع، توسعه فعالیت‌های بین فرهنگی، تحقیق و یادگیری مشترک در بهبود چشم‌انداز بین‌المللی دانشگاه‌ها تأثیر می‌گذارند. از سوی دیگر، هر اندازه چشم‌انداز بین‌المللی دانشگاه مطلوب‌تر باشد، حفظ و ارتقای کیفیت دانشگاه اجتناب‌ناپذیرتر می‌شود.

شاخص پنجم، استادان بین‌المللی هستند که با شاخص‌های سابقه اعتبارسنجی، میانگین شهرت علمی، کیفیت استادان، نقش دانشگاه در گسترش دانش و ایده‌های جدید و تعداد کل مقالات نمایه شده در فهرست استنادی علوم گسترش یافته ارتباط دارد. بدیهی است که دانشگاه‌های معتبر جهان از استادان بین‌المللی برای رفع کمبود نیروی ماهر و انتقال دانش بهره می‌گیرند. اعتبارسنجی از طریق تطابق کیفیت مؤسسه با استانداردهای بین‌المللی به تعیین رتبه مؤسسه در قیاس با سایر نهادهای رتبه‌بندی شده منجر می‌شود و این مسئله به هیئت علمی برای انتخاب مقصد یاری می‌رساند. تعداد بالای مقالات نمایه شده بیانگر نقش دانشگاه در تولید علم و اهمیت گسترش ایده‌های جدید و نوآوری برای مؤسسات آموزش عالی است و می‌تواند در جذب استادان مؤلفه‌ای اثرگذار باشد. از سوی دیگر، آن دسته از هیئت علمی که در سطح جهانی مشغول فعالیت هستند، قادرند از طریق تألیفات و پروژه‌های مرتبط با شبکه‌های بین‌المللی، نمایه‌های بین‌المللی مؤسسات آموزش عالی و دانشگاه‌ها را تقویت کنند.

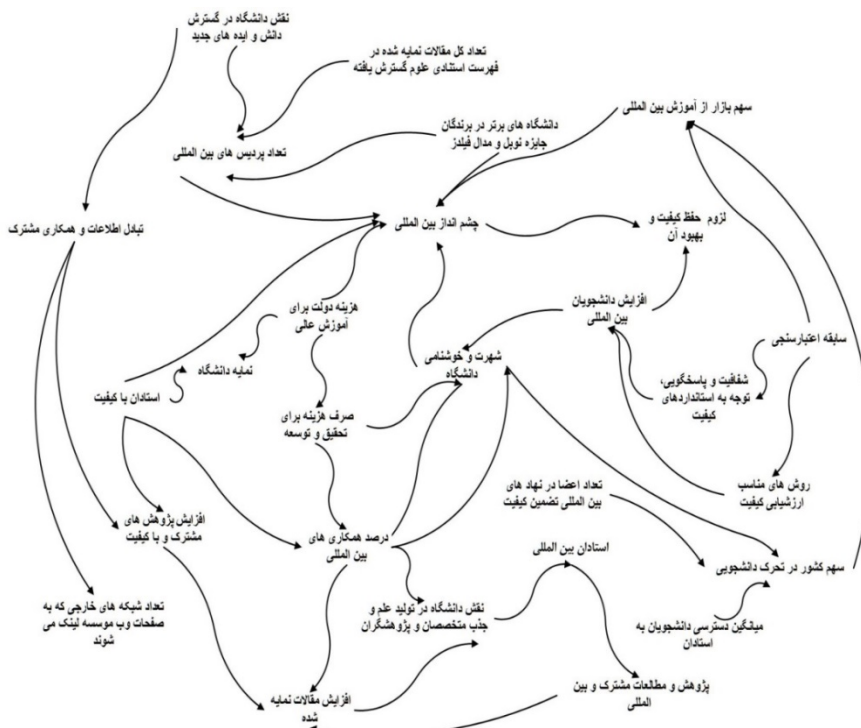
شاخص ششم یا تعداد پردیس‌های بین‌المللی با سه شاخص اعتبارسنجی رابطه دارد: ۱. نقش دانشگاه در گسترش دانش و ایده‌های جدید؛ ۲. دانشگاه‌های برتر برنده جایزه نوبل و مدال فیلدز؛ ۳. تعداد کل مقالات نمایه‌شده در فهرست استنادی علوم گسترش یافته. بسیاری از دانشگاه‌های معتبر جهان با راه‌اندازی پردیس‌های محلی تحت اقتدار کامل مؤسسه آموزش عالی مادر، جذب دانشجویان خارجی را با گسترش منابع آموزشی خود با بازارهای امیدبخش و مستعد در سایر کشورها ترکیب می‌کنند. این در حالی است که کیفیت دانشگاه مادر در جذب دانشجو تأثیر بسزایی دارد.

شاخص هفتم، تعداد شبکه‌های خارجی است که به صفحات وب مؤسسه لینک می‌شوند و با شاخص نقش دانشگاه در گسترش دانش و ایده‌های جدید ارتباط می‌یابد. بدیهی است که به‌منظور همکاری‌های مشترک و آگاهی از پژوهش‌های صورت گرفته و همچنین تبادل اطلاعات نیاز به لینک شدن به صفحات وب دانشگاه است. تعداد بالای لینک‌ها نیز بیانگر اطلاعات ارزشمند سایت و مرجعیت آن در پژوهش‌های علمی است.

شاخص هشتم یا سهم بازار از آموزش بین‌المللی با شاخص‌هایی چون سابقه اعتبارسنجی، هزینه دولت برای آموزش عالی، میانگین شهرت علمی، کیفیت استادان و درنهایت، تعداد کل مقالات نمایه‌شده در فهرست استنادی علوم گسترش یافته مرتبط است. به نظر می‌رسد که کیفیت بالای مؤسسات آموزش عالی که با فرایند اعتبارسنجی احراز می‌شود، شهرت علمی آن به‌منزله معیاری برای اعتبار و کیفیت دانشگاه، کیفیت استادان در جذب دانشجویان بین‌المللی، پژوهش‌های مشترک و تبادلات استادان، در کسب منافع اقتصادی بیشتر مؤثر است که این خود موجب برخورداری از سهم بالاتری از بازار آموزش بین‌المللی می‌شود.

شاخص نهم؛ یعنی سهم کشور در تحرک دانشجویی در بین‌المللی‌سازی با شاخص‌هایی همچون سابقه اعتبارسنجی، تعداد اعضا در نهادهای بین‌المللی تضمین کیفیت، هزینه دولت برای آموزش عالی، میانگین شهرت علمی، کیفیت استادان، نقش گسترش دانشگاه در ایده‌های جدید و میانگین دسترسی دانشجویان به استادان مرتبط است. واضح است که صرف هزینه کافی از سوی دولت‌ها برای آموزش عالی باعث ایجاد شرایط علمی مناسب نظیر زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، بهره‌مندی از منابع علمی و تجهیزات فیزیکی مناسب، تجهیز دانشگاه به آزمایشگاه، کتابخانه و ...، بودجه مناسب برای پژوهش، همایش‌های علمی و بهره‌گیری از هیئت علمی متخصص با برخورداری از علم روز می‌شود.

آخرین و دهمین شاخص، نمایه دانشگاه است که با تعدادی از شاخص‌های اعتبارسنجی مانند سابقه اعتبارسنجی، تعداد اعضا در نهادهای بین‌المللی تضمین کیفیت، هزینه دولت برای آموزش عالی، میانگین شهرت علمی و کیفیت استادان ارتباط دارد. مجموع مباحث مطرح شده در خصوص رابطه میان شاخص‌های بین‌المللی‌سازی و اعتبارسنجی در شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱- تحلیل همبندی شاخص‌های اعتبارسنجی و بین‌المللی‌سازی

یافته‌ها

یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که تمام شاخص‌های اعتبارسنجی به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم بر مؤلفه‌های بین‌المللی‌سازی آموزش عالی اثرگذار هستند. سابقه اعتبارسنجی به‌عنوان اطمینان از پاسخگویی به ذینفعان آموزش عالی و شفافیت، در جذب دانشجویان بین‌المللی مؤثر است. همچنین با ایجاد محیط رقابتی و با عنوان برچسب کیفیت دانشگاه و اعتبار آن در جذب استادان با کیفیت بین‌المللی مؤثر است. این یافته با نتایج پژوهش فراستخواه و همکاران (Farasatkah, Bazarghan & Ghazi, 2007) و Tabatabaie, (2007) و اوزوغلو و همکاران (Özoğlu, Gür & Coşkun, 2015) همسو است. بنابراین، می‌توان ادعا کرد که این شاخص به‌تنهایی بر سه مؤلفه بین‌المللی‌سازی تأثیر مستقیم و غیرمستقیم دارد. شاخص شهرت علمی دانشگاه و وجهه حاصل از آن با تحرک آکادمیک و سهم بازار رابطه دارد، همان‌گونه که در یافته‌های پژوهش نیا (Nghia, 2015) بر این مسئله تأکید شده و با یافته‌های پژوهش الفتال (Alfattal, 2017) همسو است. وجود داشتن ارتباط میان هزینه دولت برای آموزش عالی و تقویت زیرساخت‌ها و امکانات آموزشی از یک‌سو و جذب دانشجویان بین‌المللی از دیگر یافته‌های پژوهش است.

یافته دیگر، رابطه میان شاخص کیفیت استادان با افزایش مقالات نمایه‌شده و درصد همکاری‌های بین‌المللی است که از طریق اجرای پژوهش‌های معتبر حاصل می‌شود. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که استادان با کیفیت به‌صورت مستقیم بر چشم‌انداز بین‌المللی و درصد همکاری‌های بین‌المللی تأثیر دارند. از دیگر یافته‌ها می‌توان به هزینه دولت برای آموزش عالی اشاره کرد. این شاخص بر سه مؤلفه درصد همکاری‌های بین‌المللی، چشم‌انداز بین‌المللی و نمایه دانشگاه تأثیر مثبت دارد. بنابراین، می‌توان گفت که سه مؤلفه مهم اعتبارسنجی عبارت‌اند از: سابقه اعتبارسنجی، کیفیت استادان و هزینه دولت برای آموزش عالی. شایان ذکر است که میانگین شهرت علمی دانشگاه با درصد همکاری‌های بین‌المللی رابطه دوسویه دارد؛ یعنی شهرت دانشگاه به همکاری‌های بین‌المللی منجر می‌شود و از طرف دیگر، افزایش همکاری‌های بین‌المللی به‌عنوان شاخص بین‌المللی‌سازی بر شهرت دانشگاه‌های موفق تأثیر مثبت می‌گذارد.

بحث و نتیجه‌گیری

کیفیت از مهم‌ترین عوامل اثرگذار در آموزش عالی است و محققان بسیاری درباره کیفیت و تأثیرات آن بر آموزش عالی بررسی کرده‌اند. بررسی کیفیت و ارزیابی آن با استفاده روش‌های گوناگونی صورت می‌پذیرد و در این میان، مطالعه نظرهای متخصصان و صاحب‌نظران مبین آن است که مکانیسم اعتبارسنجی از شناخته شده‌ترین سازوکارهای ارزشیابی کیفیت است. چنان‌که حاتمی و همکاران (Hatami, Mohammadi & Eshaghi, 2012)، بازرگان (Bazargan, 2009)، عباس‌پور و همکاران (Abbaspour, Mojtazadeh, Maleki & Farasatkah, 2015)، یادگارزاده و پرند (Yadegarzadeh & Parand, 2006) و نیازآذری (Niaz Azari, 2013) بر اهمیت اعتبارسنجی و ضرورت آن در نظام آموزش عالی تأکید کرده‌اند. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که برای ورود به اجتماعات علمی بین‌المللی ناگزیر از رعایت استانداردهای کیفی در سطح جهانی هستیم. بدون توجه به مقوله کیفیت در آموزش عالی، جامعه‌پذیری علمی رخ نمی‌دهد. برای تحقق این امر به درونزا شدن فرهنگ کیفیت در مؤسسات آموزش عالی و دانشگاه‌های کشور نیاز است. یافته‌های عباس‌پور و همکاران (Abbaspour et al., 2015)، مجتبی‌زاده و همکاران (Mojtabazadeh, Abbaspour, Farastkhah & Rahimian, 2016) و مهرآور گیگلو و مولایی (Mehravari Gigloo & Molaei Aliabad, 2018) نیز مؤید این نکته است. طبق یافته‌های پژوهش برای استقرار نظام تضمین کیفیت و نهادینه کردن آن نیازمند نهادهای ملی تضمین کیفیت هستیم. این نتیجه نیز با یافته‌های بازرگان (Bazargan, 2009) همسو است.

پیشنهادها

با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

۱. ایجاد کارگروه ویژه مطالعه و بررسی شاخص‌های بین‌المللی اعتبارسنجی؛
۲. عضویت در نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی تضمین کیفیت و اعتبارسنجی؛
۳. مقایسه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور با دانشگاه‌های برتر در رتبه‌بندی‌های جهانی و شناسایی نقاط قوت و ضعف آنها؛
۴. طراحی و اجرای برنامه‌های مشترک تبادل دانشجو با سایر کشورها؛
۵. تعریف قوانین شناخت متقابل مدارک تحصیلی؛
۶. شناسایی دانشگاه‌های دارای ظرفیت برای بین‌المللی‌سازی و تأکید بر رعایت استانداردهای کیفیت در آنها؛
۷. نهادینه کردن فرهنگ اعتبارسنجی از طریق ایجاد آگاهی در ذینفعان آموزش عالی؛
۸. ایجاد نهادهای خصوصی مستقل اعتبارسنجی در کنار متولیان دولتی و همکاری میان آنها.

References

1. Aba, D. (2013). Internationalization of higher education and student mobility in Europe and the case of Turkey. Cukurova University. *Faculty of Education Journal*, 42(2), 99.
2. Abbaspour, A., Mojtabazadeh, M., Maleki, H., & Farasatkah, M. (2015). Designing a validation model and quality assurance for the Iranian higher education system in the field of grounded theory. *Journal of Educational Leadership and Management Research*, 1 (4), 21-53 [in Persian].
3. Akar, H. (2010). Globalization and its challenges for developing countries: The case of Turkish higher education. *Asia Pacific Education Review*, 11(3), 447-457.
4. Akduman, I., Özkale, L., & Ekinci, E. (2001). Accreditation in Turkish universities. *European Journal of Engineering Education*, 26(3), 231-239.
5. Alfattal, E. (2017). Globalization, internationalization, marketing, and college choice: Key factors affecting international students' mobility.
6. Alsharari, N.M. (2018). Internationalization of the higher education system: An interpretive analysis. *International Journal of Educational Management*.

7. Altbach, P.G., & Knight, J. (2007). The internationalization of higher education: Motivations and realities. *Journal of Studies in International Education*, 11(3-4), 290-305.
8. Aziz, M.I.A., & Abdullah, D. (2014). Finding the next 'wave' in internationalisation of higher education: Focus on Malaysia. *Asia Pacific Education Review*, 15 (3), 493-502.
9. Badran, A., Baydoun, E., & Hillman, J.R. (Eds.). (2019). Major challenges facing higher education in the Arab world: Quality assurance and relevance. Springer.
10. Bazargan, A. (2009). From internal evaluation in medical education to the national institute for quality assurance in Iranian higher education: Challenges and Prospects. *Journal of the Center for the Study and Development of Medical Education*, 6(1), 81- 88 [in Persian].
11. Bazargan, A. (2003). Capacity building for evaluating and improving the quality of the higher education system: International experiences. *Quarterly Journal of Research and Assembly*, 10, 141- 158 [in Persian].
12. Bazargan, A., & Farasatkah, M. (2007). Monitoring and evaluation in higher education. Tehran: Organization for the Study and Compilation of University Humanities Books (Samat), Research Institute for Humanities Research and Development [in Persian].
13. Breton, G. (2003). Introduction. Higher Education: From Internationalisation to Globalization. In Breton, G. and Lambert, M. (Ed) (2003). *Universities and Globalization; Private Linkages, Public Trust*. Paris: Unesco Publishing.
14. Brittingham, B., Sands, M., Erbas, S., Kavak, Y., Tarhan, L., & Ayas, B. (2010). The value of accreditation. Retrieved March 14, 2015 from [http://www.chea.org/pdf/Value% 20of, 20](http://www.chea.org/pdf/Value%20of,20).
15. Brown, J., Kurzweil, M., & Pritchett, W. (2017). Quality assurance in US higher education: The current landscape and principles for reform. Ithaka S+ R [https://doi.org/10.18665/sr, 303620](https://doi.org/10.18665/sr,303620).
16. Burden-Leahy, S.M. (2009). Globalisation and education in the postcolonial world: The conundrum of the higher education system of the United Arab Emirates. *Comparative Education*, 45(4), 525-544.

17. C-BERT. 2015. Branch campus listing (Updated January 8, 2015). Global Higher Education. Available online at <http://www.globalhighered.org/branchcampuses.php>. Accessed 29 Jan 2015.
18. Darabi, M., Mokhtarian, F., Farmahini Farahani, M., & Ismaili, K. (2012). Internal evaluation and its role in improving the quality of technical and engineering education; Case: Technical and engineering departments of Shahed University. *Iranian Journal of Engineering Education*, 14 (4), 77-96 [in Persian].
19. Eaton, J.S. (2018). Accreditation and Community College Trustees. Association of Community College Trustees.
20. Farasatkah, M. (2017). *Iranian University and the Issue of Quality*. Tehran: Agah Publications [in Persian].
21. Farasatkah, M., Bazarghan, A., & Ghazi Tabatabaie, M. (2007). Comparative Analysis of Higher Education Quality Assurance Systems: Dimensions of Similarity and Diversity in the Global Experiences. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, 13 (2), 1-19 [in Persian]. URL: <http://journal.irphe.ac.ir/article-1-77-fa.htm>
22. Farrugia, C.A. (2012). International branch campus quality in a segmented quality assurance environment. Al-Qasimi Foundation for Policy Research, Ras Al-Khaimah, UAE, 5, pp. 1-8.
23. Frank, A., Kurth, D., & Mironowicz, I. (2012). Accreditation and quality assurance for professional degree programmes: Comparing approaches in three European countries. *Quality in Higher Education*, 18(1), 75-95.
24. Gandhi, M. (2013). International initiatives in assessment of quality and accreditation in higher education. *International Journal of Educational Planning & Administration*, 3(2), 121-138.
25. Gulcan, M. (2010). *Avrupa Birliği ve Egitim*. Ankara: Pegam Akademi.
26. Harman, G. (2004). New directions in internationalizing higher education: Australia's development as an exporter of higher education services. *Higher Education Policy*, 17, 101-120.
27. Hatami, J., Mohammadi, R., & Eshaghi, F. (2012). The Structure Challenge for Quality Monitoring and Evaluation in Higher Education in Iran Fifth Conference on Quality Assessment in the University System, University of Tehran, Campus of Technical Colleges [in Persian].

28. Hegji, A. (2017). An Overview of Accreditation of Higher Education in the United States. CRS Report R43826. Updated. Congressional Research Service.
29. Hosseini, M.G., Sharif Khalifa Soltani, S.M., & Nasr, A.R. (2008). Conceptual and functional realm of monitoring and evaluation in higher education and the mechanisms and requirements for its implementation in practice. Proceedings of the National Conference on Monitoring and Evaluation of Higher Education, Shahid Beheshti University, Volume I [in Persian].
30. Huang, F. (Ed.). (2006). Transnational higher education in Asia and the Pacific region (No. 10). Research Institute for Higher Education, Hiroshima University.
31. JUAA (2018a). Accreditation. Japan University Accreditation Association (JUAA), Japan. Retrieved from <https://www.juaa.or.jp/en/accreditation/>
32. JUAA (2018b). Greeting from Our President. Japan University Accreditation Association (JUAA), Japan. Retrieved from <https://www.juaa.or.jp/en/outline/greeting/>
33. Howe, E.R. (2009). The internationalization of higher education in East Asia: A comparative ethnographic narrative of Japanese universities. *Research in Comparative and International Education*, 4(4), 384-392.
34. Khalid, J., Ali, A.J., Islam, M.S., Khaleel, M., & Shu, Q.F. (2017). Internationalization as investment for higher education institutions: Introducing a framework to enhance investment in internalization practices. *Review of Social Sciences*, 2(2), 01-11.
35. Knight, J. (2004). Internationalization remodeled: Definition, approaches, and rationales. *Journal of Studies in International Education*, 8(1), 5-31.
36. Knight, J., & De Wit, H. (1995). Strategies for internationalisation of higher education: Historical and conceptual perspectives. Strategies for internationalisation of higher education: A comparative study of Australia, Canada, Europe and the United States of America, 5, 32.
37. Kuroda, K., Sugimura, M., Kitamura, Y., & Asada, S. (2019). Internationalization of higher education and student mobility in Japan and Asia. Background paper prepared for the, 1.

38. Latchem, C. (2011). Quality matters for Turkish higher education. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 1(1), 1-18.
39. Malekipour, A., Ghasempour, E., & Bashravieh Nejad Karimi, H. (2016). A comparative study of business and applications of leading universities in the development of internationalization of education and curriculum. *Quarterly Journal of Qualitative Research in Curriculum*, 2 (5), 167-143 [in Persian].
40. Mehravar Gigloo, Sh., & Molaei Aliabad, H. (2018). Creating a culture to institutionalize a culture of quality in the higher education system: The first international conference and the twelfth national conference on quality evaluation in university systems, Al-Zahra University Performance Evaluation and Monitoring Center [in Persian].
41. Mizikaci, F. (2003). Quality systems and accreditation in higher education: An overview of Turkish higher education. *Quality in Higher Education*, 9(1), 95-106.
42. Mohammadi, R., Fathabadi, J., Yadegarzadeh, G., Mirza Mohammadi, M. H., & Parand, K. (2005). *Quality evaluation in higher education*. Tehran: Publications of the National Assessment and Education Organization [in Persian].
43. Mohseni, H.S. (2017). Pathology of scientific-international cooperation in Iranian higher education. *Journal of Socio-Cultural Strategy*, 6 (22), 281-259 [in Persian].
44. Mokhtar, R., Abdul Rahman, A., Othman, S.H., & Mat Ali, N. (2014). Malaysian Academic Quality Assurance System in the context of issues, challenges and best practices. In Knowledge Management International Conference (KMICe) (Vol. 2014, pp. 456-464).
45. Mojtabazadeh, M., Abbaspour, A., Maleki, H., Farasatkah, M., & Rahimian, H. (2016). Designing and validating a scale for measuring the quality of the country's universities. *Journal of Education Strategies in Medical Sciences*, 9 (1), 62-42 [in Persian].
46. Niaz Azari, K. (2013). Presenting a model for validation in Islamic Azad University. *Management Futures Research Quarterly*, 2(2), 82-71 [in Persian].
47. OECD. (2011). Review profile of Innovation in south Asia. Country profile of Innovation: Malaysia.

48. Nghia, T.L.H. (2015, December). Factors influencing prospective international students' motivation for overseas study and selection of host countries and institutions: The case of Vietnamese students. In 26th ISANA International Education Association Conference.
49. Özoğlu, M., Gür, B.S., & Coşkun, İ. (2015). Factors influencing international students' choice to study in Turkey and challenges they experience in Turkey. *Research in Comparative and International Education*, 10(2), 223-237.
50. Yadegarzadeh, Gh.R., & Parand, K. (2006). Validation and Quality Assurance in the Swiss Higher Education System. *Tomorrow Management Quarterly*, 4(13 & 14 [in Persian]).
51. Pazargadi, M. (1999). *Accreditation in Higher Education*. Tehran: Sabah Publications [in Persian].
52. Rumbley, L.E., Altbach, P.G., & Reisberg, L. (2012). Internationalization within the higher education context. The SAGE handbook of international higher education, 3-26.
53. Saglam, M. (2009). AB Surecinde Turk Egitim Sistemi ve Ilkogretimdeki Degismeler. Anadolu Universitesi Acikogretim Fakultesi Yayinlari, pp. 41-60.
54. Sayari, M., Sayari, H., & Ebrahimi, H. (2006). *External Validation and Evaluation in the Higher Education System*. Tehran: Mehr Sobhan Publications [in Persian].
55. Schworm, P. (2008). Foreign students flock to the US. *The Boston Globe*.
56. Sinha, V., & Subramanian, K.S. (2013). Accreditation in India: Path of achieving educational excellence. *Business Education & Accreditation*, 5(2), 107-116.
57. Shahijan, M.K., Rezaei, S., & Preece, C.N. (2016). Developing a framework of internationalisation for higher education institutions in Malaysia: A SWOT analysis. *International Journal of Management in Education*, 10(2), 145-173.
58. Sharifi, M., Karimi, F., & Saeidian, N. (2016). Investigating components of transnational higher education in Iran's higher education system. *Scientific Journal of Education Research*, 11 (48), 37-70.

59. Sheikh, Y.A. (2017). Higher education in India: Challenges and opportunities. *Journal of Education and Practice*, 8(1), 39-42.
60. Shimizu, K. (2019). The Internationalization of Higher Education in Japan: Shifting Interpretations and Notions of Kokusaika.
61. Stella, A. (2002). Institutional accreditation in India. *International Higher Education*, 27.
62. Sterian, P.E. (1992). Accreditation and Quality Assurance in Higher Education: Papers on Higher Education Series. CEPES UNESCO, 39 Stirbei Voda St., Bucharest, Romania R-70732.
63. Sywelem, M.M. (2009). Higher education accreditation in view of international contemporary attitudes. *Online Submission*, 2(2), 41-54.
64. Tham, S.Y. (2013). Internationalizing higher education in Malaysia: Government policies and university's response. *Journal of Studies in International Education*, 17(5), 648-662.
65. Yee, C.P. (2014). Internationalization of higher education: A literature review on competency approach. *International Journal of Asian Social Science*, 4(2), 258-273.
66. Zin, R.H.M. (2013). Internationalization in Malaysia's Higher Education. In *Globalization and Social Transformation in the Asia-Pacific* (pp. 242-256). Palgrave Macmillan, London.